

Schriftlezing:

MATTHÉÛS 25 : 14 - 18

1 CORINTHE 12 : 20 - 27

"HONDERD PROCENT"

DOOR KLAAS DE BOER

Ik weet niet of u een paar weken geleden op de tv gezien hebt dat de Postcodekanjer viel? Weet u nog daar in dat verzorgingscentrum in Breda? Nu heb ik zelf een vrouw die nog wel eens een keer droomt dat zij wat wint. Toen we ernaar zaten te kijken, zei ze: "Dat is toch wat? De één één komma zoveel miljoen en de ander vier komma zoveel miljoen." Sommige mensen zaten te kijken en dachten: jonge, jonge, jonge... Zouden jullie dat ook wel willen? Nee? Nou, een bedrag met zeven nullen voor de komma, dat lijkt me toch geweldig? Niet zo zuinig ook. En dan word je zomaar miljonair.

Je zat te kijken naar die mensen en de één zei: "Wat moet ik daar nu mee?" Dat vond ik een goeie. En die andere meneer vond ik helemaal goed. Die zei: "Dat kon best vijfentwintig, dertig jaar eerder gebeurd zijn. Had ik er nog wat aan gehad. Nu hebben de kinderen wat." Maar ze hadden natuurlijk wel een kapitaal in zo'n gouden envelop.

Je vraagt je af: hoeveel geld is dat nu? Al die nullen... Dan zit je op school en wordt er gevraagd: wat is nu het duurste muntstukje in de Bijbel? Ik zei: "Weet je wat het allerduurste is? Dat is een talent." Een talent was niet zomaar wat, dat was het edele metaal dat een volwassene kon dragen. Moet je je indenken. Dat is natuurlijk een flinke kilo draagwijdte geweest. Heel zwaar. Dat talent had de grootste geldwaarde. Zesduizend drachmen. Moet u ook weten wat een drachme is. Weet u wat een drachme is? Eén dagloon. Moet je je dat eens even indenken.

Gaan we even rekenen samen. Een drachme: één dagloon van een arbeider. We werken vijf dagen in de week. Vijf maal vijftig is tweehonderdvijftig dagen. Duizend dagen is vier jaar; keer zes is zesduizend. Dat is dus: vierentwintig jaar werken. Had je maar één talent. Moet je je eens even indenken, één talent: een enorm bedrag. Even doorrekenen: zes talenten. Zes keer vierentwintig jaar. Ga nu eens rekenen... Dan kom je aan geweldige bedragen.

En dan denken we ook nog dat de heer van die gelijkenis, die de Here Jezus vertelt, die man zomaar wat gaf. Vierentwintig jaar loon, wat doe je ermee? Hij begroef het!

En nu wil ik u vanavond leren, dat wij dankbaar moeten zijn met wat wij hebben. Dat wij in feite ongeloflijk rijk zijn. Dat we een ongeloflijk groot kapitaal, al is het maar één talent, op onze rekening hebben bijgestort gekregen. En dan krijg je vandaag ook nog een beetje advies hoe je daarmee om moet gaan. En de Here Jezus is heel belangrijk in je leven om te laten zien, één talent: een kwart eeuw niet werken.

Nu wilden ze in Nagele, dat is een klein dorpje dichtbij Urk in de Noordoostpolder een heel speciale dienst houden. Ze zeiden: "Weet je wat wij gaan doen? Wij gaan eens de talenten laten zien die er bij ons in de gemeente zijn." Een hele kleine gemeente! Ze zeiden: "Wij tellen niet mee."

Ik heb met verbazing gekeken wat ze allemaal hadden. Een mevrouw van in de tachtig die geweldige dingen maakte van hele gewone zaken. Ze was aan het schilderen, prachtige dingen! Een meisje van een jaar of zestien, die op de viool speelde. Een man die foto's maakte, zo mooi, dat je zei: "Geweldig!" Een

vrouw, die van allemaal kleine dingen sieraden maakte. Een man, die zelfs in de Noordoostpolder zorgde voor zijn eigen wijn. Allemaal talenten.... Toen hebben ze ook laten zien dat er één vrouw was die als talent had dat ze allemaal kaarten stuurde naar mensen. Dat is ook een talent. En er was een man die elke keer zorgde dat overal het geluid in de kerk het deed. Ook een talent.

Bij talenten moet je niet alleen denken aan al dat geld dat er zomaar is, nee, dan moet je ook denken aan de gaven die iemand heeft. Sommigen zijn natuurtalenten. Die kunnen sleutelen aan een scooter of een auto. Of die kunnen bezig zijn met een ingewikkeld computerprogramma. En je denkt: hoe kunnen ze het! Die hebben ergens talent voor.

Voordat we erover na gaan denken, moeten we even kijken hoe dat nu precies zit. Je moet de Bijbel nooit uit zijn verband rukken. De Bijbel vertelt dat in Matthéüs 25 een aantal gelijkenissen staan. De eerste gelijkenis is de gelijkenis van de wijze en de dwaze meisjes en de andere is van de talenten en daarachter komt de gelijkenis van de schapen die van de bokken worden gescheiden. Moet u zich dat eens even indenken. Ben je nu waakzaam om de Heer te ontmoeten? Waakzaam, je talenten ontplooiën, want eens zal de Here God vragen; "Wat heb je daar nu mee gedaan?" En dan moet je dat niet uit zijn verband rukken. Zo heeft de Bijbel dat bedoeld. En zo mogen wij dat ook zeggen.

Nu de gelijkenis van de talenten. Het gaat over het Koninkrijk van de hemel. De Here God zal eens hier op aarde een geweldig Koninkrijk oprichten, waar de Here Jezus de onbetwiste Leider, de Messias, zal zijn. Alleen is dat Koninkrijk er nog niet. Dat verwachten de mensen. En in de tijd van Jezus dachten ze dat dat spoedig zou komen en ieder ogenblik kon beginnen. Wij weten dat het lang duurt, maar dat Jezus eens terugkomt. Van die dag weet niemand. "Waakt dan," zegt Jezus, "want ge weet noch de dag noch het uur."

Sommige mensen zeggen dat Jezus nooit terugkomt. Nu, daar geloof ik niets van. Anderen zeggen nog wel eens dat het duizenden jaren zal duren. En de Chinezen denken dat 2012 die dag wel eens kan zijn. Maar het kan ook vandaag al zijn. Daarom zegt Jezus: "Waakt dan, want je weet noch de dag noch het uur."

Dan vertelt Jezus een verhaal van Hem Zelf. Hij zegt: "Er is iemand die naar het buitenland vertrekt, een heer, die zijn bezit onder zijn slaven verdeelt." Even opletten. Iemand die naar het buitenland vertrekt. Wanneer vertelt Jezus nu dit verhaal? Jezus vertelt dit verhaal op weg naar Jeruzalem, op weg naar het kruis. In Jeruzalem zal Jezus sterven. Maar na drie dagen staat Hij op en dan komt het Koninkrijk van God nog niet. Nee, dan gaat Hij naar de hemel. "En hij reisde buitenslands." En dan moeten de mensen wachten tot de Here God terugkomt en dat Koninkrijk komt.

Hij verdeelt zijn bezit onder zijn slaven. Nu, die slaven zijn wij. Dat is dus nu onze tijd. Wij hebben dat bezit van Jezus gekregen. Slaven, dat betekent in feite: doulos, waar Jezus Zijn bezit aan toevertrouwt. Talenten, dat is dus in feite passen op het bezit van Jezus. Bij talenten denk je direct aan kwaliteit, aan hoogstaand vermogen dat mensen bezitten. Hoor je daar nu bij? Ja, zo voelen mensen zich als ze veel geld hebben en in een mooie auto rijden en een mooi huis hebben, dán hoor je erbij. Maar als je in zo'n achterafje zit? Hoor je er niet bij. Nee, als je gevierd bent, dan heb je talent. Dan ben je erbij betrokken. Dan ben je zo'n veelkleurig talent. Maar wat doe je nu met dat ene talentje? Heb je niet in de gaten hoe groot of dat is, dat ene talentje?

Ik mag nog wel eens een keer wat muziek presenteren. Dan komen er jonge mensen op het concert-podium en de een heeft een panfluit, de ander een trompet. Soms een orgel erbij. Dan zit ik met verbazing te kijken en denk ik: wat hebben die jongelui talent. Echt! Geweldig! Ze gaan soms virtuoos om met die instrumenten. En ik? Ik kan nog geen toon voortbrengen.

Talent, wat is dat nu? Een schilder, die aan het schilderen is en de mooiste dingen maakt. Prachtig. Of die schaatser, die zomaar uit het niets komt opzetten en een topprestatie neerzet. Een natuurtalent. Dan

moeten we niet letten op de kwaliteit of op de hoeveelheid, nee, het gaat erom dat ieder mens, soms zonder dat je het weet, talenten heeft.

Dan vraag je je direct af: hoeveel krijg je nu? Dat staat er ook bij in de Bijbel. U heeft het gelezen en u heeft het gehoord. "Een ieder kreeg naar zijn bekwaamheid." God vraagt dus precies waar je bekwaam voor bent. Die talenten bezit je al, die heb je al. En die talenten mag je van de Here God en van de Here Jezus gebruiken in Zijn dienst.

Nu moet u niet denken: gelukkig, dan hoef ik bepaalde dingen niet te doen, want dát kan ik niet en dát kan ik niet en dát hoef ik niet... Nee, dat vraagt de Here God niet van je. Als je niet orgel kunt spelen zoals Van der Zwan, dan hoef je geen orgel te spelen in het Koninkrijk van God. En als je niet kunt schilderen, hoef je niet te schilderen in het Koninkrijk van God. Nee, de Here God vraagt alleen maar dingen die je kunt. Maar dan moet je het wel willen en je moet ook weten dat je het kan.

Dat moet ik uitleggen. Ik zal een Bijbels voorbeeld nemen. Neem nu Mozes. Geweldig opgevoed aan het hof van Farao. Hij kon spreken, hij had echt de gave van de welsprekendheid. Dan komt hij veertig jaar in de woestijn en daar verleert hij dat. Dan komt de Here God en Die zegt tegen hem: "Mozes, Ik heb je nodig. Kom aan, je moet naar Farao gaan." "O, o," zegt hij, "ik ben zwaar ter taal, ik kan dat niet." Misschien dat hij zegt: "Ik wil dat niet." Maar de Here God zegt: "... naar je bekwaamheid. Mozes. Als jij denkt dat je het niet kunt, weet je wat Ik dan doe? Ik geef je Aäron mee." Dat gebeurt en dan gaat Mozes met zijn broertje Aäron. En als we nu vragen: heeft Aäron wel eens een keer gesproken? Nee. "Mozes, het was naar jouw bekwaamheid. Echt, jij kunt dat."

Ik zat net te denken aan die man. Die had veertig jaar geen orgel gespeeld. Wij hadden een samenkomstje, een bijbelstudie, en ik zei: "Jongens, is er ook iemand die dat instrument kan bespelen?" Toen zei hij: "Veertig jaar geleden heb ik het eens een keer gedaan, maar ik durf het niet meer aan." Ik zei: "Probeer het eens." Hij ging zitten. Hij zette ook nog iets voor hem neer en toen speelde hij... Na die tijd heb ik gezegd: "Ik heb nog nooit zo mooi gezongen. Je kunt het, hè?"

Dagelijkse voorbeelden. "Mijn moeder kan helemaal niet zingen," zei ze, "maar zij heeft me bij de Here Jezus gebracht." "Ja," zegt een ander, "mijn vader kan helemaal niet spreken. Grote redevoeringen kan hij niet houden, maar toen hij met mij dat intense gesprek had, toen heeft hij mij op andere gedachten gebracht."

Talenten... Niet zo ver wegstoppen. Je hebt bepaalde bekwaamheden en die moet je voor de Here God gebruiken. De Here God zegt zelfs: "Je moet ze oproepen. Je moet ze niet wegstoppen, want je kunt er een ander een plezier mee doen. Ik heb je toch geroepen? De één tot apostel, de ander tot profeet en een ander tot leraar. Maar je moet het doen naar je eigen kwaliteit en je eigen bekwaamheid." Sommige talenten vallen niet op, die ontdek je pas als je ze gaat beoefenen.

Ik mocht ook een paar interviews houden daar in Nagele. Automatisch ging ik even naar die vrouw van 85. "Mevrouw, wanneer heeft u ontdekt dat u talent had?" Weet u wat ze zei? "Toen ik ermee begon." O, dus je ontdekt pas dat je talent hebt als je ermee begint, als je het doet? Ja dat kan, dat je het dan pas ontdekt.

Sommige talenten vallen niet op, maar ze horen er wel bij. De vrouw die vloeren schrobt. Dat is zo belangrijk. De vrouw die eten kookt bij een zieke. Zo belangrijk. En Willem, die raambiljetten ophangt om mensen naar de diensten te krijgen, is zo belangrijk. Houthakkers en waterputters heeft de Here God nodig. Het zijn soms natuurtalenten. Dat valt niet op. Want het is allemaal van Jezus, Die je inschakelen wil in Zijn werk. Je hoeft geen voet te zijn als je een hand bent. Mensen die kunnen zingen zoals Maaïke en Marijke, dat is een gave. Een stukje bezit van de Heer. En als je een orgel kunt bespelen, kunt musiceren, dat is een gave. Als je contacten kun leggen, is dat een gave. Daar mag je mee woekeren. Die mag je te gelde maken. Daar mag je de Here God mee groot maken.

Dan gebeurt het. Als je vijf talenten hebt en je gaat aan het werk? Vijf erbij. Hoeveel procent is dat? Honderd procent. Wie er twee heeft, wint er twee bij. Hoeveel procent is dat? Honderd procent. Iedereen heeft evenveel als je ermee aan het werk gaat. En als je nu met dat ene talent aan het werk gaat, dan win je er één bij. En dat is ook weer honderd procent. Dan word je zalig gesproken, want de Here Jezus zegt: "Getrouwe slaaf, ga in in het feest van je Heer."

Maar het gevaar dreigt dat je nalatig wordt. Wat doet nu die mens met maar één talent? Die mens wordt niet veroordeeld omdat hij maar één talent heeft. Nee, hij wordt veroordeeld omdat hij er niets mee dóet. En dan is hij ook nog rap met zijn mond om zichzelf vrij te pleiten en dan komt hij ook nog met allerlei smoesjes. "Joh, je komt niet aan je honderd procent. Ik heb er niets mee gedaan." En dan zegt hij ook nog: "Heer, ik wist dat gij een hard mens zijt..." Hoe wist hij dat? "...dat gij maait waar gij niet gezaaid hebt." Hoe wist hij dat? Is God zo? Nee, nee, wij weten wel beter.

Maar toch... Straks moet je op het matje komen. "Wat doe je met je gave? Wat doe je met wat je van Mij hebt gekregen? Mijn liefde, Mijn genade, Mijn wijsheid, deel je daar nu van uit aan de ander? Leef je daaruit?"

Ieder krijgt naar zijn bekwaamheid. En als dat één talent is, moet je ermee woekeren, want dat is veel. Als het vijf talenten zijn, moet je ermee woekeren, want dat is veel. En twee? Daar moet je mee aan het werk en woekeren, want dat is veel. En als je dat niet doet, sta je met lege handen.

Ja, wat doet nu een mens met maar één talent? Een enkele keer heb ik wel eens een verstandelijk gehandicapte dienst, zoals ze dat dan noemen. Kwam er een jongen bij me. "Meneer, mag ik een lied zingen?" Zijn begeleider zat nee te schudden. "Niet doen." Of hij talent had? Ik weet het niet. Of hij zingen kon? Ik wist het niet. Ik heb toch maar gezegd: "Joh, doe dat maar." O, het was geen orchideeënboeket, misschien wel meer een veldboeket. Maar toen hij daar ging staan en zong: "Mijn Jezus, ik houd van U, ik noem U mijn Vriend..." toen kreeg ik kippenvel. Dan ontdek je dat dat geweldig is en dat je woekert met je talenten. Dat je durft en laat zien dat de Here Jezus in je leeft.

Of die moeder. Ja, ze kon niet veel. Ze had maar één talent, dacht ze. En als Jannie thuiskwam, zat moeder met een kopje thee op haar te wachten. Jannie werd ouder. Maar wat ze nooit vergat in haar leven, was het thee-uurtje met mama, als moeder weer een goed woord over de Here Jezus zei. Daar had ze talent voor.

Wat doe je met je gave? Wat doe je met je talenten? Wat doe je met je mogelijkheden? Bij Zijn komst roept de Heer je binnen in Zijn kantoor en zegt: "Wat heb je gedaan met wat je van Mij kreeg?" Ik zeg vaak tegen jongelui: "Wat heb je dan te vertellen?" Zeggen ze wel eens tegen me: "Zou Jezus dat echt vragen?" Dan zeg ik: "Reken maar van yes!" Je mag van je talenten genieten en je mag ermee bezig zijn. Je mag muziek maken en je mag borduren en je mag schilderen en je mag kaartjes en mailtjes sturen en je mag ook lekker surfen in de stevige wind. Je mag genieten van een schitterende zonsondergang of een spannende wedstrijd. God staat erachter. Als je het maar doet om Christus groot te maken. Dat je laat zien: Hij is de Heer van mijn leven. En dat is al onnoemelijk veel.

En Hij is bepaald niet zuinig met Zijn gaven. Daarom is Jezus naar ons toegekomen. Hij had alles voor ons over. Hij heeft zelfs Zijn leven voor ons opgeofferd. Zoveel had Hij voor ons over, dat Hij die afschuwelijke dood is gestorven. Hij is tot het uiterste gegaan, zodat wij konden leven: een leven van topkwaliteit. Zo'n Heer is Hij! De Heer van mijn leven.

Wat doe je met je talent? Ga je het begraven? Of kom je later bij de hemelpoort en vraagt Jezus: "Wat heb je nu voor Mij met je gave gedaan?" En als je dat kunt laten zien, zegt Hij tegen je: "Wel gedaan, gij goede dienstknecht. Over een klein talent ben je getrouw geweest, over veel zal ik je stellen. Ga dan in in het Koninkrijk van God."

Laat je talenten zien. Ontplooi ze. Ontwikkel ze. Dan ontdek je: dat kan ik ook. En vanuit de hemel kijkt de Here Jezus naar beneden en zegt: "Getrouwe slaaf, zo heb Ik het nu bedoeld. Aan het werk... Doorgaan!" Tot de dag van het Koninkrijk van Jezus.

Als Hij komt, zal Jezus je dan met je talenten bezig vinden? Ik hoop het. Want er is werk genoeg.

Talenten ontvangen. Talenten gezocht. Talenten gevraagd. Sluit je maar aan bij het talentenleger van Jezus. Amen.